

Антон БОРИС

Замість вступу: На початку наших роздумів хотілося б описати одну із ситуацій чи, радше, подію, яка відбулась на іподромі з твору Еріха Марія Ремарка «Три товариші» (1936). Опис розгортається довкола місця, де люди робили ставки на скакуна, який, на їхню думку, мав перемогти забіг. Перемога цього скакуна означала для того, хто робить ставку, чималий виграш. І от саме в той момент, коли всі були зайняті цими ставками, сталося те, на що прагнемо звернути особливу увагу. Це варто зробити, бо, як описує сам автор твору, люди, котрі перебували там, не зауважили. Хоч, чесно кажучи, побачили, але нічого не зробили, бо всю їхню увагу прикували кінні скачки і гроші, поставлені на одного із скакунів, які невидимим тягарем займали руки і не давали змоги допомогти. Так, САМЕ ДОПОМОГТИ. Адже через «спортивний азарт» вони не помітили людини, котра у натовпі втратила свідомість. Автор весь контраст події подає через опис пишності зовнішнього вигляду тих, котрі відвернулись, і внутрішню вбогість їхнього серця. Натомість він акцентує увагу на постать жінки, котра, хоч не зомліла, але від неї давно відвернулись «поважні» особи, люди з «вищого» суспільства.

Це дуже яскраво показує, що є речі, які відповідають своїй суті та призначенню, а є такі, які лише носять ім'я та вигляд. Наприклад, є справді добрі люди, а є такі, які вдягнулись у одіж добра задля власної користі. Тоді по діях цих людей легко можна відрізнити: чи вони добрі, чи лише носять вигляд добра, насправді такими не будучи. Щодо спорту, то тут аналогічна ситуація: є спорт, а є бізнес. Даний вступ, власне, і показує нам спорт, який насправді таким не є, бо став бізнесом, де один багатіє, а інший мліє від втоми та голоду...

Спорт: позитиви і негативи

У пам'яті зринають спогади про уроки фізкультури, втому на них, але також і цікаві й корисні вправи та ігри. Часто ці уроки мотивують людину в майбутньому професійно займатись спортом, а хтось і надалі залишається любителем. Адже завдяки, наприклад, футболу знову мають можливість зібратись разом старі приятелі, поговорити і просто відпочити. Однак є й такі, у яких згадка про ранкову гімнастику викликає лише посмішку, мовляв, це не в ногу з часом. Цікаво було б побачити їхню реакцію на гасло «в здоровому тілі - здоровий дух».

Та все ж повернімось до спортсменів – людей, для котрих спорт став професією всього їхнього життя. Часто після стількох років важкої праці та тренувань, люди, котрі займаються спортом, можуть піддатися спокусі гордості і марнославства – вважати себе найкращим спортсменом у світі, або нехтувати людьми і власними моральними принципами задля слави і кар'єрного росту. Також цим людям іноді властиво висміювати переможених. Мимоволі виникає запитання про те, чи справді у здоровому тілі цього спортсмена, що хизується з іншого і насміхається із переможеного, присутній здоровий дух любові і братерства? Невже справді головним у спорті є перемога, чого б вона не коштувала?!

Спокуси чигають і на тих, хто вболіває за спортсменів, тобто тих, котрі сидять по інший бік екрану телевізора. Часто люди стають залежними від переглядів спортивних ігор. Тоді їх не цікавлять і стають неважливими події та люди, які їх оточують. Причиною цього є зосередженість на екрані, де показують останні хвилини напруженої фінальної гри або просто бажання чимскоріш побачити захоплюючу спортивну гру. Банально, але таке захоплення стає для тієї людини справжнім рабством, бо поневолює її і забирає свободу керувати часом. Воно зробило її «мертвою» для світу і людей на тих дві, чи три години гри.

У відповідь на цю ситуацію можемо запропонувати слова апостола Павла: «"Все мені можна", та не все корисне. "Все мені можна", та я не дам нічому заволодіти надо мною» (I Кор. 6, 12). Цими словами апостол вказує на свободу, якою Бог наділив лише людину і завдяки якій людська особа уподібнюється до Бога. Слід пригадати, що для людини природно перебувати у свободі, бо її такою створив Господь!!! Бог не поневолює, Він не робить людину своїм рабом, в той час, як гріх і всяке зло чинить це. «Коли ж вам не любо служити Господеві, то вибирайте собі сьогодні, кому хочете служити: чи богам, яким служили батьки ваші по той бік ріки, чи богам аморіїв, у землі яких ви живете; я ж і мій дім служитимемо Господеві» (Іс. Нав. 24, 15).

З іншого боку, спорт – це добра розвага і корисне проведення часу, як для молодших, так і для старших поколінь. Він є добрим «кормом» для тіла. Так, саме кормом, бо без здорового тіла людина не зможе виконувати більш важливі завдання: працювати, виконувати сімейні обов'язки, обов'язки християнина... Тому спортом не потрібно нехтувати, але, висловлюючись мовою старших людей: «не давати йому забагато чести». Але і при такій життєвій позиції продовжує існувати можливість перетворити власне тіло на ідола, створити культ особи... Мимоволі напрошується висновок, що все це створює передумови для того, щоб перетворити спортивну гру на бізнес, а людську особу звести до хорошого стану тіла, зовнішнього вигляду, які зможуть приносити прибуток. Так твориться культура, найбільшою цінністю якої є тілесна краса.

На цьому етапі коротко хочемо звернути Вашу увагу на явище існування кумирів. Адже у спорті особи, котрі, будучи популярними, стають взірцями для молоді та інших людей. Їхня присутність у житті людей, особливо молодих, може мати позитивне значення, спонукати до розвитку. Негатив з'являється тоді, коли ми хочемо відмовитись від своєї унікальності, як людини, якій немає подібних на всій землі. Ми відмовляємось від власних звичок, рис характеру, зацікавлень і у всьому наслідуємо кумира, як внутрішньо (у формі поведінки, моральних цінностей), так і зовнішньо (аж до пластичних операцій), щоб отримати таку ж зовнішність.

Що є справжнім успіхом?

Для людини, котра прагне досягнути добрих результатів у спорті, важливо мати бажання розвиватися і працювати над собою. На цьому шляху неможливо помислити про якусь невизначеність, лінивість. Тому той, хто займається спортом, має чітко знати, чого хоче досягти. Це добра риса, яка допомагає людині у повсякденному житті зосереджуватися на поставленій цілі та досягати її. Важливо не зупинятися на цьому фізичному рівні, а переносити її на рівень духовний. Як у тренуваннях тренер, так у духовному житті важливе місце займає духівник, котрий дає поради і застерігає від небезпек. Тому для людини, що прагне успіху, необхідно прислухатися до його порад. Інколи головним рушієм досягнень у спорті може бути бажання стати відомим, доказати іншим власну значущість, піднести власну самооцінку. Сюди можна віднести і бажання стати лідером, бути першим, усім керувати. Щоб цього досягти легко і швидко, люди вдаються до найрізноманітніших засобів: допінг, допомога екстрасенсів, ворожіння... Можливо, ця зла сила і дасть тимчасовий ефект чи навіть перемогу, але її наслідки не оминуть таких «чемпіонів». Після їхнього сходження із «золотого олімпійського п'єдесталу» відбувається духовна та психічна деградація: алкоголізм, відчуття непотрібності, часті депресії. Натомість ті спортсмени, які змагалися чесно, зберегли своє добре ім'я - отримали позитивні наслідки своєї спортивної кар'єри. Зазвичай у людей, пов'язаних із спортом, добре злагоджене як особисте, так і сімейне та суспільне життя. Отже, спорт може стати доброю основою для майбутнього життя. Тому обираймо сьогодні, бо наше життя залежить від нас, а не від думки інших людей. Отож, не живімо так, як того хочуть люди, а так, як бажає Бог: «Слухатися слід більше Бога, ніж людей!» (Ді. 5, 29).

P. S. На завершення хотілося б наголосити, що одних лише вправ замало. Вони мають до чогось привести, чомусь послужити. Тому роздумаймо вкінці над словами апостола Павла: «Вправляйся у благочесті; бо тілесна вправа до дечого лише корисна, а благочестя на все корисне, бо має обітницю життя теперішнього й майбутнього. Вірне це слово й повного довір'я гідне» (I Тим. 4, 7-9).

Антон БОРИС Чи завжди у здоровому тілі є здоровий дух? //СЛОВО № 2 (50) 2012, с.8-10